

A lingua

Manuel María caracterizouse, ao longo da súa vida, pola coherencia entre o seu pensamento e as súas accións. Esta coherencia podémosla ver na súa actitude a respecto do idioma galego, do que fixo defensa, uso e promoción. Criticou con rigor a aqueles que desprezaron a nosa lingua, chegando mesmo a renunciar á súa presenza na Real Academia Galega, por considerar que esta institución non cumpría os fins para os que fora creada. Finalmente, ingresou como académico no ano 2003.

No Correlingua da Coruña

1 Barómetro de valores: nesta actividade oral participas con todos os compañeiros/as da aula.

- ✍ Para facerdes este exercicio teredes que estar todas e todos de pé.
- ✍ En cada recanto da aula poremos diferentes carteis que digan:

ESTOU DE ACORDO
ESTOU EN DESACORDO
NON SEI

- ✍ Cada vez que o profesor/a lea algunha das opinións expresadas por Manuel María en relación coa lingua teredes que posicionarvos nalgún dos tres espazos. As expresións aparecen despois destas indicacións.
- ✍ Ninguén poderá elixir máis dunha vez a posición NON SEI.
- ✍ Deben participar todos os alumnos e alumnas.
- ✍ Ao posicionarvos nunha das direccións deberedes de explicar que razóns vos levaron a ir cara alí.
- ✍ Se alguén se convence polos argumentos que dan os compañeiros pode cambiar de lugar.

Expresións de Manuel María:

"O menos que se lles pode pedir aos xornales imprentados en Galicia, para ser verdadeiramente galegos, é que acotío publicaran artigos en galego e que cada semana se lle adiquen páxinas ao movemento editorial galego, á pintura galega, á economía galega, á canción galega, a todo o que siñifica cultura" (1972)

"A maior parte dos mestres moi tristeiro papel fan: ¡nada ensinan de Galiza e falan en castelán! (1978)

"Hai que normalizar o noso idioma si queremos normalizar o noso pobo, porque si o noso idioma é o galego, -e isto xa ninguén o pon en dúbida- o normal é que toda a vida se faga en galego, sendo, por tanto, anormal que se faga noutro idioma." (1981)

"Debe-se facer unha aproximación [ao portugués], claro, mais non se debe forzar. Eu coido que hoxe aínda estamos nunha fase de recuperación do idioma e hai que conseguir que a xente asuma a lingua, normalizar o galego. Logo poderemos pensar en normativizar. Galego e portugués son dous idiomas moi próximos, con fundamentos comúns, e hai que voltar ás orixes." (1981)

"Polo que poidemos comprobar moitos mestres de galego non ensinan galego. O que fan é esixir a normativa como se a normativa o fora todo. A normativa por si mesma é algo accesorio e prematuro, sobor de todo no estadio no que atualmente se atopa o galego. O urxentísimo é que a xente fale -un pouco mellor ou un pouco peor, pro que fale-, lea e escriba en galego, na normativa que sexa ou mesmo sen normativa". (1990)

(Citas tomadas do libro de Camilo Gómez Torres, *O tempo vital de Manuel María*).

2 No poemario *As rúas do vento ceibe* expresa Manuel María o que é para el o idioma:

A fala

*O idioma é a chave
coa que abrimos o mundo:
o salouco máis feble,
o pensar máis profundo.*

*O idioma é a vida,
o coitelo da dor,
o murmurio do vento,
a palabra de amor.*

*O idioma é o tempo,
é a voz dos avós
e ese breve ronsel
que deixaremos nós.*

*O idioma é un herdo,
patrimonio do pobo,
maxicamente vello,
eternamente novo.*

*O idioma é a patria,
a esencia máis nosa,
a creación común
meirande e poderosa.*

*O idioma é a forza
que nos xungue e sostén.
¡Se perdemos a fala
non seremos ninguén!*

*O idioma é o amor,
o latexo, a verdade,
a fonte da que agroma
a máis forte irmandade.*

*Renunciar ao idioma
é ser mudo e morrer.
¡Precisamos a lingua
se queremos vencer!*

As rúas do vento ceibe, 1979

a) Despois de leres o poema, sinala con que estrofa te identificas máis.

---

b) Na última estrofa o poeta apunta "Renunciar ao idioma/ é ser mudo e morrer". Estás de acordo? Que pensas que perdería Galiza se perderamos o noso idioma?

---

c) O título do poema é "A fala" e, porén, o escritor refírese en todas as estrofas á lingua galega como o "idioma". Hai algunha diferenza entre "fala" e "idioma"?

---

d) Outras palabras coas que se ten denominado ao galego en diferentes momentos históricos foron *dialecto*, *lingua*, *linguaxe*... Engádelles as dúas anteriores *fala*, *idioma* e outras que se vos ocorran e procedede a definir estes vocábulos e diferencíalos.

---

e) Ademais da lingua, engade outros elementos que consideres que nos identifiquen ás galegas e galegos e nos diferencien como pobo.

---

f) Engade outras estrofas ao poema que comecen da mesma maneira. Ten en conta que debes manter a rima e procurar que os versos teñan o mesmo número de sílabas que os do poema. Realiza, previamente, o esquema métrico do texto.

"O idioma é... _____

_____

_____

_____

"O idioma é... _____

_____

_____

_____

g) En galego existen moitas expresións feitas referidas á fala e á lingua. A seguir, tes varias divididas en dúas columnas. Tes que unilas e indicar o seu significado:

Ás veces fálase...
 Cando falares de alguén...
 Falar da guerra...
 A lingua ten...
 Moita lingua e...
 A moito falar...
 Fala ben...
 Fálame en acabando...
 Lingua de sete palletas...
 Tendo lingua e que comer...

...poucos feitos
 ...moi bo curral
 ...e estar fóra dela
 ...pénsao primeiro ben
 ...por ter lingua
 ...o home vai onde quer
 ...onde non te chaman, non te metas
 ...que non custa un carto
 ...que estou xantando
 ...moito errar

b) Neste poema denúncianse algúns prexuízos cara á lingua de moitos galegos; poderías dicir cales son?

Engade ti outros prexuízos que coñezas.

---

c) Este poema foi escrito no ano 1970, consideras que os prexuízos que sinala están vixentes?

---

d) Analiza estas caricaturas de debuxantes galegos nas que aparecen moitos dos prexuízos cara ao idioma que denunciou Manuel María.
